

La Revista de Dipsalut

ESPECIAL COVID-19

Publicació informativa de l'activitat de l'Organisme de Salut Pública de la Diputació de Girona

P. 2
Reorientació dels serveis per fer front a la Covid-19

P. 12
Donacions de material de protecció

P. 14
El dret a la salut

P. 16
Respondre a l'emergència social

Hem reorientat bona part dels nostres serveis per fer front a la pandèmia

Ara més que mai, Dipsalut és al costat del món local i de les persones, per ajudar-nos a fer front a aquesta gran crisi sanitària i, també, socioeconòmica.

Com sabeu, des del mes de març hem donat, i continuem fent-ho, material sanitari per a la protecció d'aquells que tenen un contacte més directe amb el virus. Hem lliurat mascaretes, tests, guants i gel hidroalcohòlic, entre altres. Ho hem cedit per a la protecció dels treballadors municipals dels sectors essencials i/o d'atenció directa, per als serveis socials, per a hospitals i per a centres geriàtrics, d'atenció a persones amb discapacitat, de salut mental i altres sociosanitaris.

Des del primer moment ens hem posat a disposició del món municipal i dels nostres serveis de salut en la lluita contra la Covid-19. Ho hem fet reforçant prestacions tan bàsiques com la Teleassistència, que ha incorporat nombroses millores per fer el seguiment, acompanyar i donar resposta a les necessitats de les persones més exposades a patir complicacions greus en cas de contraure la malaltia. També hem habilitat una línia de suport psicològic específica, dins el Servei d'Emergències Psicològiques, per atendre aquells que, per la seva feina o circumstàncies personals, suporten una càrrega

emocional més gran. Hem ofert recursos a les escoles i a les famílies per treballar la salut psicològica i emocional dels infants i per continuar entrenant, a casa, les habilitats per a la vida i els hàbits saludables.

Pel que fa a la salut ambiental en els nostres municipis, hem fet les adaptacions necessàries i hem continuat desenvolupant els serveis de suport en control de legionel·losi, qualitat de l'aigua, salubritat en els equipaments municipals. Recopilant, ordenant, aclarint i comunicant als ajuntaments les recomanacions de les autoritats sanitàries i resolent els dubtes que sorgien en relació, per exemple, als protocols de neteja i desinfecció d'espais, a la reobertura de les piscines o a la gestió de les platges.

I, com no podia ser d'altra manera, hem augmentat notablement els recursos destinats a pal·liar els greus efectes econòmics i socials que aquesta pandèmia està tenint sobre tantes i tantes persones. Atendre l'emergència social que s'està derivant d'aquesta crisi sanitària és absolutament prioritari. Amb aquesta

intenció, hem reforçat programes de l'àmbit de l'acció social, així com el Benestar i Comunitat (al que s'han aportat 1,5 milions d'euros addicionals), dirigits a garantir la cobertura de les necessitats i drets bàsics, a reduir les desigualtats socials i a protegir col·lectius especialment vulnerables. Continuem treballant en xarxa amb els ajuntaments, consells comarcals, altres ens supramunicipals i les entitats no lucratives del territori per desenvolupar polítiques i accions que permetin reduir l'impacte de la situació actual sobre la salut i el benestar de les veïnes i veïns de les comarques gironines.

Així doncs, hem reorientat i reforçat bona part dels nostres serveis per fer front a aquesta crisi i continuem treballant en diferents mesures per evitar que ningú es quedi enrere a causa de la Covid-19. Per fer-ho possible, seguirem esmerçant-hi tots els esforços que siguin necessaris i que estiguin a les nostres mans.

Maria Puig i Ferrer
Presidenta de Dipsalut

Coordinació i redacció: servei de Difusió de Dipsalut

Fotografia: © Dipsalut

Disseny gràfic i maquetació: la Gràfica

Impressió: Impremta Pagès, amb criteris de responsabilitat ambiental

Dipòsit legal: GI-985-2010

Periodicitat: quadrimestral

Tiratge: 2.000 exemplars

DIPSALUT, Organisme de Salut Pública de la Diputació de Girona

Parc Científic i Tecnològic. Pic de Peguera, 15.

Edifici Jaume Casademont-17003-Girona. Tel. 972414720

info@dipsalut.cat.

Podeu consultar la política de protecció de dades de Dipsalut a: www.dipsalut.cat/politica-proteccio-dades.html

Aquesta revista està editada per Dipsalut i es distribueix gratuïtament a ajuntaments i entitats de la demarcació de Girona. Les vostres dades figuren a la nostra llista de distribució de La Revista. Us preguem que, en cas de no voler-lo rebre més, ens ho comuniquem a través del correu.

Dipsalut
Organisme de Salut Pública
de la **Diputació de Girona**

www.dipsalut.cat

Directori de recursos i serveis enfront la Covid-19

Al web de Dipsalut (www.dipsalut.cat) hi trobareu un apartat en el que hem recopilat els serveis i recursos que oferim als municipis gironins per donar-los suport en la lluita contra l'actual crisi sanitària.

Està categoritzat per temàtiques. Podeu consultar-hi, entre molts altres, els protocols de neteja i desinfecció d'espais, les pautes de prevenció en els diversos equipaments o les accions especials incloses en els diferents programes amb motiu de la pandèmia com, per exemple, les actuacions incorporades a la teleassistència. També hi trobareu recursos pedagògics per a la promoció de la salut, serveis d'atenció psicològica i reculls d'informacions d'interès per al món local, emeses per altres administracions.

Support econòmic per a l'acollida i la inclusió

Va adreçat a entitats sense ànim de lucre, ajuntaments i consells comarcals, per a projectes d'acollida i inclusió social d'infants i joves emigrats sols o extutelats.

Aquesta línia de subvenció ha augmentat la seva dotació econòmica fins als 279.600 euros (159.600 corresponen a l'any 2020 i 120.000, al 2021).

Es busca contribuir al finançament de les diverses accions que estan donant resposta a les necessitats i problemàtiques d'aquests joves, que es troben en situacions de gran vulnerabilitat. Es prioritzen els projectes que incideixen en els drets fonamentals, com els que fomenten l'emancipació, garanteixen un habitatge digne o afavoreixen el restabliment dels vincles socials. I aquells que es fan de manera coordinada, entre diverses entitats i administracions.

Fotografia extreta de banc d'imatges.

Campanya per al control del mosquit tigre

Tot i l'actual crisi sanitària, des del mes de maig es realitzen amb normalitat tant les aplicacions de biocida per eliminar larves, com les actuacions per eradicar els focus detectats.

Es duen a terme respectant les mesures de protecció individual i comunitària fixades amb motiu del coronavirus.

Pel que fa a les tasques de sensibilització ciutadana, enguany el Projecte Educatiu s'ha hagut de dur a terme de manera virtual. Hi han participat alumnes de 95 municipis de la demarcació.

Les actuacions per al control d'aquest insecte es consideren imprescindibles perquè pot transmetre nombroses malalties, com, per exemple, el dengue, el zika o el chikungunya. Cal remarcar, però, que ni aquest ni els altres mosquits poden contagiar la Covid-19.

Fotografia d'arxiu del Servei de Control de Mosquits

Atenció psicològica pel coronavirus

Per a professionals de l'àmbit sanitari, emergències, acció social, sectors essencials i altres que estiguin suportant una alta pressió o càrrega emocional.

També va dirigit a a veïnes i veïns afectats de manera directa i greu per l'emergència sanitària actual, com, per exemple, persones que han perdut familiars i no poden fer un procés de dol normalitzat o malalts de coronavirus.

Es tracta d'un servei gratuït que oferim des dels inicis de la pandèmia. L'atenció es fa telefònicament. La duu a terme l'equip del Servei d'Emergències Psicològiques de Dipsalut. Compta amb la col·laboració de la Delegació de Girona del Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya i està coordinat, per evitar duplicitats, amb altres serveis similars existents. Es pot demanar escrivint un correu a: supportcovid19@dipsalut.cat

El nostre equip de psicòlogues també ha elaborat una guia amb eines per a l'autoprotecció dirigida als professionals socio-sanitaris i als dels diferents cossos d'emergències. A més, de recomanacions per a la població en general i pautes per a gestionar el dol, tant per a adults com per a infants. Tots aquests recursos, es troben disponibles al web www.dipsalut.cat

Dipsalut augmenta en 1,5 milions d'euros les ajudes per fer front a l'emergència social

S'ha fet una convocatòria extraordinària del "Benestar i Comunitat", dirigit a garantir les necessitats i drets bàsics a les persones.

El Ple de la Diputació de Girona, en la sessió del passat 16 de juny, va aprovar un expedient de crèdit extraordinari per import de 1.500.000 euros.

Aquests diners estan destinats íntegrament a reforçar el «Benestar i Comunitat», un programa de Dipsalut que dona suport econòmic a entitats sense ànim de lucre, ajuntaments i ens supramunicipals per a accions contra la pobresa i les desigualtats socials. La dotació extraordinària és per respondre a l'augment de sol·licituds d'ajuda als diferents serveis socials i de suport d'aquests ens, arran de la crisi socioeconòmica per la Covid-19.

Els plans, estratègies i actuacions que es cofinancen amb el programa s'emmarquen en els àmbits següents:

- Cobertura de necessitats bàsiques (aliments, higiene, habitatge, subministraments, tractaments mèdics bàsics, accés a les tecnologies de la informació).
- Suport educatiu (a infants i joves, perquè puguin continuar adequadament l'escola, accés al lleure educatiu...).

- Acompanyament emocional i orientació (assessorament a famílies, suport psicològic, atenció a situacions de violència masclista i violències intrafamiliars, suport a persones cuidadores).
- Promoció i foment de l'accés a l'ocupació (serveis d'ocupació, acompanyament laboral).
- Atenció a persones d'especial vulnerabilitat (com famílies monoparentals, persones en situació irregular que treballaven als serveis domèstics, en cures o que depenen de l'economia submergida o informal, persones amb diversitat funcional o amb problemes de salut mental).

En total, el Programa tindrà una dotació d'1.875.000 milions d'euros, amb una convocatòria de caràcter extraordinari. Aquest suport econòmic se suma al que Dipsalut ja presta mitjançant altres subvencions i serveis dirigits a reduir les desigualtats socioeconòmiques. Anualment, l'Organisme hi destina prop de 4 milions d'euros.

Enquesta "Emergència sanitària – Benestar i Comunitat"

Segons aquesta enquesta, feta des de Dipsalut, el 67 % dels professionals del sector públic i entitats especialitzades que participen al programa assenyalen que han atès persones que mai abans havien estat usuàries dels seus serveis. 8 de cada 10 enquestats afirmen que la seva activitat s'ha incrementat notablement i ho atribueixen a la crisi sanitària.

S'han descrit 62 problemàtiques, com a necessitats principals que s'estan intentant pal·liar des dels diferents serveis de suport. Les més destacades estan relacionades amb la cobertura de necessitats bàsiques d'alimentació i subministraments, l'habitatge, l'accés a les tecnologies de la informació, el suport educatiu i l'acompanyament emocional. També, es demana suport per a gestions administratives (per accedir a prestacions, inscriure's a serveis o ofertes d'ocupació i altres).

Treballem amb els municipis per reduir les desigualtats socioeconòmiques

Impulsem la teua salut

www.dipsalut.cat

Dipsalut
Organisme de Salut Pública
de la Diputació de Girona

Vetllant per la seguretat a les piscines en temps de coronavirus

Aquest estiu, els programes per a la salubritat de les piscines han inclòs l'avaluació del compliment de les mesures de prevenció de la Covid-19.

Un any més, Dipsalut ha analitzat les condicions sanitàries de les piscines d'ús públic que ha sol·licitat revisar cada ajuntament. Es fa a través de dos programes: el de Suport a la Gestió de la Salubritat de les Piscines d'Ús públic de Titularitat i/o de Gestió Municipal i el d'Avaluació de la Salubritat de les Piscines d'Ús Públic.

Als controls habituals relatius a la qualitat de l'aigua, les pautes de neteja i manteniment, aspectes de seguretat de les instal·lacions, l'emmagatzematge de productes químics, el servei de socorrisme i altres qüestions, s'hi ha sumat la revisió del compliment dels requisits davant la Covid-19.

Entre aquests requeriments, hi ha l'estricta control d'accés a la instal·lació i de l'aforament, informar adequadament els usuaris de les pautes d'higiene i de prevenció a seguir,

que es respecti la distància física entre persones, que es compleixin les restriccions pel que fa vestuaris, lavabos i altres espais comuns, que es disposi d'un protocol de neteja i desinfecció que respongui a la situació actual, que s'usin els productes adequats i que es facin els controls de desinfectant a l'aigua amb la freqüència marcada.

Cal recordar que en el cas de les piscines de titularitat i/o gestió municipal (a més d'analitzar-ne les condicions i, si cal, recomanar accions correctores) Dipsalut dona suport continu per al seu bon manteniment. L'Organisme dissenya els plans de gestió i autocontrol adaptats a les peculiaritats de cada equipament i s'encarrega de fer-ne el seguiment.

L'objectiu de les diferents actuacions incloses en tots dos programes és vetllar per a la seguretat dels usuaris d'aquestes ins-

Fotografia d'arxiu d'una de les actuacions a piscines municipals

tal·lacions, ara també pel que fa a la Covid-19.

Amb aquesta mateixa finalitat, hem anat transmetent als gestors de les piscines d'ús públic resums de les indicacions de les autoritats sanitàries. A més, hem proporcionat assessorament i material divulgatiu, com cartells i infografies, amb les mesures de prevenció per als banyistes.

Represa del servei de dinamització del programa de Parcs i Xarxes

El mes de juliol es van reiniciar les sessions d'exercici en grup, seguint un estricte protocol de prevenció de la Covid-19.

Per garantir la seguretat dels participants, les sessions s'han passat a fer en format de caminades que incorporen exercicis sense necessitat d'usar aparells o material. D'aquesta manera - evitant tocar cap superfície, com els aparells dels Parcs Urbans de Salut- es redueixen els factors de risc de contagi. A més, les empreses encarregades de les dinamitzacions segueixen un protocol de treball que inclou les mesures d'higiene i seguretat tant per a les persones usuàries com per a les monitores i monitors. Entre les pautes que se segueixen hi ha:

- Signar una declaració responsable conforme s'està lliure de simptomatologia relacionada amb la Covid-19
- Presa de la temperatura abans d'accedir a l'activitat
- Evitar compartir material i objectes personals
- Evitar el contacte físic
- Rentar-se les mans amb gel hidroalcohòlic abans d'iniciar l'activitat
- Mantenir unes distàncies mínimes entre usuaris i, en cas de no

poder respectar-les, usar contínuament la mascareta

Fotografia d'una sessió, cedida per l'equip de dinamitzadors

L'agenda d'activitats presencials del Programa de Parcs Urbans de Salut i Xarxes d'Itineraris Saludables s'havia suspès temporalment a causa de la crisi sanitària. No obstant, els dinamitzadors havien continuat en contacte amb els usuaris, a través dels canals digitals, i els havien proporcionat rutines d'exercici i recomanacions per mantenir-se actius i saludables sense sortir de casa.

Suport als municipis per a la gestió de les platges

A més dels controls de la higiene de les sorres i de les actuacions a dutxes i rentapeus, hem contribuït a divulgar les mesures de prevenció que cal prendre en aquests espais.

A finals d'aquest juny, Dipsalut va fer arribar als ajuntaments gironins les recomanacions davant la Covid-19 per als usuaris de les platges. També se'ls va facilitar cartells i infografies preparats per a ser impresos, per tal que els situessin en els punts més adients. El material gràfic recollia les principals precaucions a prendre pel que fa a l'aforament, respecte a la senyalització, distància entre persones, ús correcte de dutxes, rentapeus i lavabos i altres mesures preventives.

Posteriorment, coincidint amb l'inici de temporada de bany, es van iniciar les actuacions habituals del Programa de Suport a la Gestió de les Platges. En aquest servei s'hi inclouen

desinfeccions i analítiques per garantir que els equipaments, com ara les dutxes i els rentapeus, estiguin lliures del bacteri legionel·la i controls microbiològics per avaluar l'estat sanitari de les sorres en diferents punts de cada platja.

A banda d'aquest programa, Dipsalut ofereix ajuts econòmics als ajuntaments per cofinançar els dispositius de vigilància i socorrisme tant de les platges com de les piscines. A més, cedim desfibril·ladors als municipis per reforçar la cardioprotecció en aquests espais. Aquest estiu, n'hem deixat a una desena d'ajuntaments. S'afegeixen als que ja tenen els equips de socorrisme, als de les policies locals i protecció civil i als que hi ha a l'espai públic.

Fotografia d'arxiu de presa de mostra d'aigua per al control de legionel·la

Acompanyar i educar emocionalment, sobretot, en moments de crisi

Aquest estiu hem posat a disposició de casals municipals una proposta pedagògica enfocada a treballar les emocions amb els infants

Titulada «Esquitxa emocions amb la Bleda», el recurs educatiu consta de deu vídeos i una obra de teatre pensats per abordar la identificació, el reconeixement i la gestió de les emocions, tant les pròpies com les dels altres, a fi de poder regular-les i assolir un bon equilibri emocional. El fil conductor és una pallsa, que, en clau d'humor, ens trasllada a diferents situacions i estats d'ànim.

Inclou una formació inicial per als monitors, en la que se'ls dona pautes i recursos pràctics per desenvolupar-la i per poder acompanyar emocionalment els infants en el context actual de crisi per la Covid-19. També incorpora sessions per a les famílies amb l'objectiu d'implicar-les en el projecte. En aquestes sessions es comparteixen recursos, eines i activitats útils per ajudar a entendre i gestionar les emocions pròpies i les dels fills.

El recurs, que s'ha ofert de manera totalment gratuïta, s'ha adaptat a totes les mesures de seguretat i precaucions necessàries per prevenir contagis. Davant la impossibilitat d'oferir-lo a tots els casals de la demarcació, s'han prioritzat els municipis que tenen pla educatiu d'entorn del Departament d'Educació, els de més de 3.000 habitants que estan subjectes a unes condicions més desfavorables (basant-se en el nivell de l'indicador socioeconòmic compost de la seva àrea bàsica de salut) i les capitals de comarca. En total, es tracta de 36 municipis i 54 casals d'arreu de la demarcació de Girona. La proposta pedagògica ha estat ideada per l'equip tècnic del programa «Sigues tu. Eines i actius per a la salut»

Recursos per entrenar les competències emocionals a casa

Des del passat mes de març, els professionals del "Sigues tu" i la

Sessió del «Sigues tu» a l'escola Gonçal Comellas d'Avinyonet de Puigventós. Foto arxiu.

seva branca dirigida a les famílies han anat elaborant, recollint i difonent activitats pensades per treballar la salut emocional, tot jugant amb els de casa.

El directori s'ha compartit amb els centres educatius i amb associacions de mares i pares per tal que arribés al màxim nombre de famílies possible.

L'objectiu ha estat donar continuïtat, en la mesura del possible, a l'educació en competències emocionals i estils de vida saludables que, habitualment, es duu a terme a les escoles i a través dels tallers per a famílies del "Sigues tu".

Inici de curs, amb novetats

Aquest curs 2020/21, el nostre programa d'educació per a la salut incorpora novetats (a banda de la necessària adaptació als protocols per la Covid-19): nous materials per a educació infantil, una eina d'autoavaluació de promoció de la salut als centres de secundària, una nova proposta pedagògica per a cycle superior i sessions de formació per a famílies, enfocades a la criança positiva.

Obra de teatre per a casals d'estiu. Companyia La Bleda

Un curs més, el "Sigues tu" es durà a terme a infantil, primària, ESO i també dins de programes de formació i inserció als centres d'adults.

Cal recordar que el programa té com a objectiu promoure estils de vida saludables i respectuosos amb l'entorn a través de l'estratègia d'entrenar en les habilitats per a la vida, promoure una visió comunitària i ajustar-se als objectius de desenvolupament sostenible. Busca fer-ho de forma coordinada amb altres agents del territori i donant eines tant al personal docent com a les famílies per avançar en la mateixa direcció.

Seguiment a les persones grans i amb malalties cròniques

El Servei local de Teleassistència s'ha adaptat a la realitat imposada per la Covid-19 introduint, ja des dels inicis de la pandèmia, nombrosos canvis com el reforç del seguiment, acompanyament i suport als usuaris més vulnerables.

Una de les teleoperadores al Centre d'Atenció del Servei. Foto: E. Kelele Dipsalut

Només el primer mes, entre març i abril, es van dur a terme vora 15.000 trucades de seguiment a les persones usuàries de la teleassistència pública. Es va posar especial atenció en aquelles amb més risc de presentar complicacions en cas de contraure la malaltia.

L'objectiu: detectar, amb celeritat i per actuar amb immediatesa, diferents situacions de risc, com ara urgències mèdiques, però també manca de cobertura de necessitats bàsiques o aïllament social. El seguiment i l'atenció de les diferents situacions de risc es fa coordinadament amb els serveis socials de cada comarca o municipi.

En el mateix període es van atendre quasi un miler d'emergències, una vintena de les quals, urgències mèdiques directament relacionades amb el coronavirus, que es van gestionar amb el Sistema d'Emergències Mèdiques. Per a la resta, segons el cas i la gravetat, es va mobilitzar les unitats mòbils de la teleassistència, recursos públics de primera resposta o familiars de l'afectat.

Les professionals del centre d'atenció del Servei també s'han encarregat, i continuen fent-ho, d'aportar consells de prevenció, d'informar

de la simptomatologia de la Covid i de resoldre dubtes dels usuaris. A més, es posen a la seva disposició per poder assegurar-ne el benestar, tant pel que fa a necessitats materials bàsiques, com també d'acompanyament emocional en una situació que genera por, incertesa i soledat. S'ha de tenir en compte que bona part de les persones usuàries de la teleassistència pública viuen soles i amb molt poca possibilitat d'interacció social.

Unitat mòbil del Servei local de Teleassistència. Foto: E. Kelele Dipsalut

Teleassistència especial per la Covid-19

Una de les principals novetats en el Servei ha estat l'habilitació d'una línia directa d'atenció telefònica (una línia 900). Es tracta d'un servei totalment gratuït, tant per als usuaris com per als ajuntaments i que funcionarà només mentre la situació d'excepcionalitat ho requereixi.

S'adreça, principalment, a persones que viuen soles i amb factors que s'associen a un risc més gran de presentar complicacions si contrauen el coronavirus i que no compten amb teleassistència a la seva llar. També va dirigit a persones a qui s'ha diagnosticat la malaltia. Per donar-se d'alta, cal dirigir-se als serveis socials municipals o comarcals.

Al darrere del telèfon hi ha l'equip de professionals que s'encarrega de la teleassistència habitual, així com el seguiment, el suport i la resolució de situacions de risc o emergències que es presta amb el servei ordinari.

Què aporta la crisi de la Covid-19 a les polítiques municipals?

(article de Narcís Pou i Martí, tècnic de la Càtedra de Promoció de la Salut de Dipsalut i la Universitat de Girona)

En els darrers anys la visió sobre la salut de les persones ha variat de forma notable. L'evidència sobre la influència dels factors econòmics i socials, els hàbits de vida o les condicions ambientals –determinants de salut- en la salut i el benestar de les persones ha complementat la visió de la salut centrada en la patologia o els factors de risc.

Els organismes de referència, així com les pròpies administracions, han ajustat les seves polítiques i planificacions a les noves perspectives. Les polítiques de benestar i promoció de la salut s'han sumat a les existents de salut ambiental, alhora que s'ha fet palesa la necessitat de planificar i promoure aquestes noves polítiques.

Just pel que fa a la planificació al 2013 la Diputació de Barcelona, i en col·laboració amb l'Escola Andalus de Salut Pública, va editar la primera Guia Metodològica per a l'elaboració d'un Pla Local de Salut¹, document que assentava les bases per tots aquells municipis interessats en planificar les seves polítiques de salut.

Des d'aleshores s'han succeït els treballs i les propostes, de les que destaca la darrera proposta del Govern Basc² per a l'abordatge de la salut des d'una perspectiva comunitària.

En el context de comarques de Girona Dipsalut –organisme autònom de la Diputació de Girona encarregat de donar cobertura als 221 ajuntaments de la demarcació de Girona en el compliment de les obligacions municipals en salut pública- en col·laboració amb la Càtedra de Promoció de la Salut de la Universitat de Girona, inicia el 2017 un programa pilot per a l'elaboració de plans municipals amb l'objectiu de situar la salut i el benestar en el centre de la governança municipal. El procés, d'anàlisi i planificació estratègica, incorpora la perspectiva de determinants de salut³, la visió salutogènica i la participació comunitària, i vetlla perquè els principals eixos de desigualtat social (edat, gènere, territori, classe i ètnia)⁴ estiguin presents no només en el diagnòstic, sinó també en la fase de disseny.

Ha comptat amb una primera fase de diagnòstic i una segona de dis-

seny vinculada als resultats de la diagnosi. Ha esdevingut també una oportunitat per implicar i coordinar als agents vinculats al sector de la salut, el benestar i el desenvolupament sostenible, però també a la comunitat. Un procés d'aprenentatge, de treball col·laboratiu en el que la ciutadania ha pogut esdevenir partícip del seu propi desenvolupament.

Amb tot n'ha resultat un procés llarg i rigorós en el que han participat múltiples agents, també la ciutadania, i del que han derivat nombroses reflexions i aprenentatges, però també resultats i documents d'elevat valor per a la planificació de les polítiques públiques.

Pel que fa a la vessant tècnica, ha permès entre d'altres posar a prova:

- Els determinants de salut proposats per la Universitat de Winconsi com a àmbits d'anàlisi (estat de salut, estils de vida, factors socials i econòmics, i factors ambientals), i complementats amb un cinquè àmbit de desenvolupament personal fonamentat en la teoria salutogènica d'Aaron Antonovsky⁵.
- Una diagnosi estructurada en 3 preguntes volen fer comprensible i rigorós el procés d'anàlisi: Què s'està fent?, Què està passant?, De què més disposem?.
- L'aterratge a municipi de models internacionals d'indicadors de salut, benestar i desenvolupament sostenible.
- L'assaig amb la metodologia d'actius en salut com a eina de presa de decisions en polítiques.

Són però els aprenentatges de la vessant més vivencial els que adquireixen més valor. Ha representat també una oportunitat per conèixer les fortaleeses i les debilitats de l'aplicació pràctica de la salut en

totes les polítiques, per conèixer les percepcions dels diferents agents i col·lectius al respecte de la salut, el benestar i el desenvolupament sostenible, la consideració dels i de les participants al respecte del que els aporta salut i benestar, les necessitats dels consistori en l'aspecte organitzatiu, i evidentment les pròpies febleses del procés previst.

Els plans no han estat innocus a l'efecte de la COVID-19, però al contrari del que podia semblar -i malgrat el seu efecte innegable en alguna de les parts dels processos- ha permès posar en valor i de manifest la importància de situar la salut al centre de les polítiques, i el seu lligam amb els determinants de la salut, quelcom que ha influenciat en el resultat, i per tant en la planificació de les futures polítiques de salut, benestar i desenvolupament sostenible.

BIBLIOGRAFIA

1. Diputació de Barcelona. Escola Andalus de Salut Pública. Guia metodològica per a l'elaboració d'un Pla Local de Salut. Barcelona. Diputació de Barcelona; 2013.
2. Gobierno Vasco. Departamento de Salud. Guía metodològica para el abordaje de la salud desde una perspectiva comunitaria. Gobierno Vasco; 2016
3. Dalhlgren G, Whitehead M. Policies and strategies to promote social equity in health. Background document to WHO – Strategy paper for Europe. Institute for Futures Studies. 1991.
4. Comisión para Reducir las Desigualdades Sociales en Salud en España. Avanzando hacia la equidad. Propuesta de políticas e intervenciones para reducir las desigualdades sociales en salud en España. Madrid; 2010.
5. Lindström B, Eriksson M. Guía del autoestopista salutogénico: camino salutogénico hacia la promoción de la salud. Càtedra de Promoció de la Salut de la Universitat de Girona, editor. Girona: Documenta Universitaria; 2011. 96 p.

Què ens diu l'Organització Mundial de la Salut del Dret a la Salut? És un dret humà?

(El dret a la salut I. Article de Mònica Ricou i Casal, doctorand i professora associada de l'Àrea de Dret del Treball i Seguretat Social. Universitat de Girona)

La pandèmia de la Covid19 ens ha portat a protegir el gran tresor que tenim: la nostra salut. És que amb anterioritat no ho feiem? Segurament no era dins les nostres prioritats. Potser és que ni teníem clar que comprèn la salut...

Fa poc vaig realitzar una enquesta a persones de diferents edats, professions i altres característiques. La pregunta era **"què és per tu el dret a la salut?"** i les respostes van ser ben diverses. A tall d'exemple, en reproduïxo unes quantes: "sanitat gratuïta òptima", "dret a la vida, a prevenir i a curar", "l'accés no només als serveis d'atenció, sinó a la informació, mesures preventives i recursos per generar una bona qualitat de vida", "la cura i protecció de l'ésser viu", "que tothom hi tingui accés i, també, a educació i habitatge", "un dret universal i fonamental, que hauríem de ser més conscients de preservar i millorar entre tots", "el dret a viure dignament", "a disposar dels mitjans i condicions per a que tots els éssers es mantinguin sans", "tenir benestar per sentir que es protegeix la salut i l'entorn que pot influir en ella", "poder exigir a les administracions públiques l'atenció integral a la salut dels ciutadans, evitant allò que la perjudica, fomentant els hàbits saludables y tenint cura del final de la vida"... Molts dels enquestats reconeixien que era una pregunta que mai ningú els hi havia fet i que ni ells mateixos s'havien formulat.

Us animo a endinsar-vos-hi; a conèixer més sobre el dret a la salut!

La normativa i organitzacions internacionals s'han preocupat de donar-li forma, de reflexar que no estem parlant d'un bé a protegir segons decideixi cada Estat sinó que una normativa a nivell internacional ens pot garantir uniformitat i actuar com referent.

Com deia Mandela:

Fotografia extreta de banc d'imatges.

"La llibertat és inútil si la gent no pot omplir l'estómac, si no pot tenir refugi, si l'analfabetisme i les malalties continuen perseguint-nos"¹

La paraula "Salut" prové del Llatí "salus". El que l'ésser humà ha entès sobre salut ha evolucionat. Avui dia encara hi ha pobles que creuen que la malaltia és un càstig diví.

El desenvolupament d'una societat passa per com cuida la salut de la seva gent. Es fa difícil acceptar que depèn d'on s'hagi nascut es pot gaudir d'un determinat nivell de salut. La solidaritat e interdependència entre totes les persones i governs és imprescindible, i més tenint en compte que vivim en un món global i que les malalties es poden transmetre d'un territori a un altre.

No va ser fins el segle XX que s'inicia el procés a nivell internacio-

nal de reconèixer la salut com a dret i de donar-li força coercitiva. Ihering ens indica "el derecho sin fuerza es como el fuego que no quema".²

Després de la Segona Guerra Mundial es creen organismes internacionals, entre ells:

L'Organització Mundial de la Salut (OMS)

1. Què és?

Arran de la pandèmia, se la menciona ben sovint, però sabem què és realment?

En un món global on la salut no coneix fronteres ni territoris, el dret internacional precisava d'una organització que tractés els temes relacionats amb la salut. El seu objectiu: aconseguir per tots els pobles el màxim grau de salut.

Està formada per 196 estats membres. L'estat espanyol n'és, des de 1951.³

El tractat de l'OMS va entrar en vigor el 7 de abril de 1948, reconegut com el Dia Mundial de la Salut.

La primera intervenció de l'OMS i que va fer veure al món la necessitat de la seva existència va ser a l'epidèmia de còlera de 1947 a Egipte. El factor salut havia d'anar deslligat d'idees polítiques i fronteres territorials, sota els valors d'universalisme i salut global.⁴

A nivell normatiu destaca el Reglament Sanitari Internacional, única legislació internacional vinculant en salut pública pels estats, encara que sense cap sanció pel seu incompliment....

2. Com defineix la salut?

“La salut és un estat complet de benestar físic, mental i social i no solament l'absència d'afeccions o malalties”⁵

Aquesta definició no ha estat modificada des de 1948 i és la que té més influència en l'actualitat.

El gran avantatge és que se supera el concepte negatiu: “absència de malaltia”. Ha de ser tractada des de la interdisciplinarietat. La responsabilitat de viure saludablement és de tots. S'elogia les tres dimensions: la part física, psíquica i social.⁶

Hi ha experts que consideren que no hauria d'incloure les paraules “complet benestar”. I, per contra, entenen que s'hauria de donar més pes a l'habilitat que com a éssers vius tenim: estem preparats per crear, generar, salut. No convertir-nos en malalts permanents i reduir el consum de medicaments.⁷

La paraula “benestar” dependrà molts cops del propi individu.⁸ “Complet benestar” podria portar a alguns a medicar-se més. La nova tecnologia ajuda a detectar símptomes i per tant, aconseguir aquest “complet”, quan seria? També hi ha un increment de les malalties cròniques amb la conseqüent despesa sanitària.

Declaració Universal de Drets Humans

El dret internacional ha fet que l'Estat es trobi amb figures jurídiques supranacionals, els Tractats, encarregades de protegir els drets humans més enllà de les seves fronteres.

Aquests drets són inherents a l'ésser humà sense cap tipus de distinció, estan interrelacionats, són interdependents i indivisibles.

El 10 de novembre de 1948 és una data a destacar i recordar. L'Assemblea General de les Nacions Unides va proclamar La Declaració dels Drets Humans! I sí, a l'art. 25, ens trobem el dret a la salut.⁹ No obstant la seva gran transcendència, les resolucions de l'Assemblea no estableixen mesures concretes per a la seva posada en pràctica; ens hem d'esperar a l'any 1966, amb l'entrada en vigor del Pacte Internacional de Drets Econòmics Socials i Culturals.¹⁰

Es continua dotze anys després amb la Declaració d'Alma Ata, on es posa de relleu la importància en l'atenció primària.¹¹ Penseu que gaudim d'una eficaç i ràpida atenció primària? És el primer contacte amb el personal mèdic i sanitari.

No és hora que pensem a valorar la salut?

Acabem amb aquesta frase del Director de l'OMS, el Dr. Tedros:

“El gaudi màxim de salut que es pot aconseguir és un dels drets fonamentals de tot ésser humà, sense distinció de raça, religió, ideologia, política o condició econòmica o social.”¹²

** En el proper article continuarem reflexionant sobre el dret a la salut. Veurem que ens en diu la Constitució Espanyola i l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.*

BIBLIOGRAFIA

1. Mans Unides. Frase de Mandela. <https://mansunides.org/es/frase-mandela-sobre-libertad> (Consulta agost 2020)
2. <https://www.studocu.com/es/document/universidad-de-alicante/teoria-del-derecho/apuntes/tema-5-derecho-y-poder/1335667/view> (agost 2020)
3. Rodríguez Ocaña, Esteban. España y la organización mundial de la salud en tiempos de palanca: una evaluación provisional. 26 junio de 2018. https://www.researchgate.net/publication/333880500_Espana_y_la_Organizacion_Mundial_de_la_Salud_en_tiempos_de_Palanca_una_evaluacion_provisional (Consulta: agost de 2020).
4. Cueto, Marcos; Brown, Theodore y Fee, Elizabeth. El proceso de creación de la Organización Mundial de la Salud y la Guerra Fría. 2011. Pg.150 i 151. (Consulta: agosto de 2020).
5. OMS. Constitución de la organización mundial de la salud: documentos básicos. https://apps.who.int/gb/bd/pdf_files/BD_49th-sp.pdf#page=7 (Consulta: agost de 2020).
6. González De Haro, María Dolores. La salud y sus implicaciones sociales, políticas y educativas. 2006-2007. Pg. 17 <http://rabida.uhu.es/dspace/bitstream/handle/10272/4343/b1437626x.pdf?sequence=B256F6EF7EC8D547AA18A9972E91AC45?sequence=2> (Consulta: agost de 2020).
7. R.Jadad, Alejandro; Arango, Adriana; Devia Sepúlveda, José Humberto; Espinal, Sara; Rodríguez, David G. y Wind, Keiwan S.. Desatando una pandemia de salud, desde el sitio de trabajo: hay que creer para ver. Bogotá, Colombia. 2017. (Consulta:Agost de 2020).
8. Gavidia, Valentin y Talavera, Marta. La construcción del concepto de salud. Dpto. Didáctica CC. Experimentales y Sociales, Universidad de Valencia. Julio de 2012. Pg. 167. <https://www.uv.es/comsal/pdf/Re-Esc12-Concepto-Salud.pdf> (Consulta: agost de 2020).
9. ONU: Asamblea General. Declaración Universal de Derechos Humanos 10 de diciembre 1948. 217ª (III) <https://www.refworld.org/es/docid/47a080e32.html> (Consulta: Agost de 2020).
10. ONU: Asamblea General. Pacto Internacional de Derechos Económicos, Sociales y Culturales. <https://www.refworld.org/es/docid/4c0f50bc2.html> <https://www.refworld.org/es/docid/5c92b8584.html> (Consulta: agost de 2020).
11. Alma-Ata. Atención primaria de salud. Serie “Salud para todos” núm.1. 6-12 de septiembre de 1978. <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/39244/9243541358.pdf?sequence=1> (Consulta: Agost de 2020).
12. <https://www.who.int/mediacentre/news/statements/fundamental-human-right/es/> (Consulta agost 2020)

Hem lliurat material sanitari per valor de més de 400.000 euros

Des del març fins aquest estiu, Dipsalut ha donat 17.200 tests, 56.320 mascaretes, 65.700 guants i 14.798 dosificadors de gel hidroalcohòlic. S'ha cedit a ajuntaments, entitats locals, serveis socials, hospitals, geriàtrics i altres centres socio-sanitaris.

En el Ple de la Diputació de Girona d'aquest mes de juny s'ha convalidat un decret d'aprovació d'un expedient de crèdit extraordinari del pressupost de despeses de l'Organisme Autònom de Salut Pública (Dipsalut) per a l'exercici 2020. Aquest crèdit, d'un import de 290.515 €, se suma a al-

tres compres de material que s'han anat realitzat des del mes de març.

En total, l'Organisme ha comprat i donat productes farmacèutics i material de prevenció de la COVID-19 per un valor de més de 400.000 €.

Aquest equipament s'ha anat distribuint a ajuntaments i consells co-

marcals de les comarques gironines, així com a serveis socials, policies locals, hospitals i centres socio-sanitaris de la demarcació (residències geriàtriques, centres d'atenció a persones amb discapacitat, centres de salut mental i centres d'atenció i seguiment a les drogodependències). En total s'han lliurat:

▶ 17.200

Tests de detecció d'anticossos, validats pel Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya

▶ 56.320

Mascaretes de protecció (s'ha donat mascaretes tipus FFP2 KN95 i mascaretes confeccionades amb roba tècnica per a quiròfans i sales blanques. Bona part d'elles, han estat cosides per associacions de voluntaris)

▶ 65.700

Guants de nitril

▶ 14.798

Ampolles dosificadoras de gel hidroalcohòlic de 400 mil·lilitres

▶ 1.110

Pantalles facials de protecció

▶ 997

Gorres sanitàries

Fotografia d'un dels lliuraments de material. Foto: E. Kelele Dipsalut

La vicepresidenta tercera de la Diputació de Girona i presidenta de Dipsalut, Maria Puig i Ferrer, va assegurar, al llarg de la sessió plenària, que «hem intentat ajudar en moments en què ha estat molt difícil que arribés el material, que era plenament necessari».

“Hem comptat amb la col·laboració de centenars de persones voluntàries, que han cosit bona part de les mascaretes”

L'objectiu d'aquestes donacions ha estat facilitar material de protecció a les treballadores socials, de geriàtrics, policies locals, brigades, serveis de neteja, professionals d'atenció directa a les persones i altres, dels serveis municipals considerats com a essencials. El lliurament d'aquests productes també ha ajudat a implementar mesures de prevenció a les dependències, equipaments i serveis municipals.

En el cas dels tests de diagnòstic, s'han lliurat al Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, per a la seva distribució als hospitals, centres d'atenció primària i residències d'avis de la demarcació. Es tracta de tests ràpids de detecció d'anticossos, que han estat validats pel mateix Departament de Salut. L'objectiu ha estat que els professionals dels centres sanitaris o sociosanitaris que presentaven simptomatologia o bé sospitaven estar infectats, poguessin fer-se la prova. També s'ha reservat un petit percentatge de tests (1.350 unitats) per a professionals dels cossos d'emergències de les comarques gironines, com ara integrants de les policies municipals. En tots els casos, les proves s'han dut a terme per professionals sanitaris i dins els centres de salut.

A més, des de la Diputació de Girona es continua treballant en la provisió de materials de protecció atès que la situació pot perdurar en el temps. El president de l'ens, Miquel Noguer i Planas, també va assenyalar en el ple de la corporació que «si hi ha rebrots, tindrem estoc de

Fotografia d'un dels lliuraments de material. Foto: E. Kelele Dipsalut

Materials cedits. Foto: E. Kelele Dipsalut

“Dipsalut ha donat als municipis material sanitari per ajudar a reduir el risc de contagi entre la població”.

material a Dipsalut per fer un pla de xoc immediat».

Posteriorment a aquestes donacions, Dipsalut n'ha anat gestionant de noves com, entre d'altres, 9.000 ampolles de gel hidroalcohòlic més, que s'han distribuït entre els ajuntaments, per usar-les en diferents equipaments i serveis municipals.

Des de l'Organisme es dona les gràcies a totes les persones que han fet possible aquestes distribucions de material i molt especialment als centenars de voluntaris. Cal recordar que bona part de les mascaretes han estat confeccionades, de manera totalment

desinteressada, per agrupacions de cosidors voluntaris com Mascaretes Solidàries Girona (coordinats per l'Escola de disseny de moda Qstura i l'Assamblea Nacional Catalana -ANC-).

“També se n'ha lliurat a residències geriàtriques i a altres centres sociosanitaris, com els d'atenció a persones amb discapacitat”

Gestionar les emocions en moments com el que vivim

Des del Servei d'Emergències Psicològiques de Dipsalut, ens donen alguns consells per afrontar adequadament situacions de crisi com la que patim actualment per la Covid-19.

És important reconèixer les emocions que sentim i gestionar-les adequadament per tal que no perjudiquin la nostra salut, ni la psicològica ni la física. També, per evitar que ens bloquegin i ens impedeixin contribuir a millorar la situació.

Què podem sentir?

Por: és un mecanisme adaptatiu que ens ajuda en la nostra vida diària. Gràcies a la por podem identificar els perills, però un excés ens paralitza.

Ansietat: ens neguitegen les situacions incertes, però aquesta resposta emocional ens prepara per fer-hi front amb més garanties d'èxit. No obstant, cal gestionar-la perquè no ens bloquegi.

Vulnerabilitat: prendre consciència que som vulnerables ens ajuda a valorar més el que tenim.

Impotència: apareix quan canviar una situació no és a les nostres mans. Aprendre a gestionar-la ens fa persones més fortes

Frustració: és una reacció normal quan les coses no surten com voldríem. Una bona regulació de la frustració ens fa més flexibles.

Contrarietat: enfadar-nos dificulta resoldre els problemes. No obstant, si transformem les queixes o les crítiques en accions que contribueixin a millorar la situació, el resultat serà positiu.

Què podem fer-hi?

Evitar l'excés d'informació i les fonts sensacionalistes. Informar-nos dels riscos reals i de les mesures preventives a través de fonts fiables és imprescindible, però estar en contacte permanent amb notícies vinculades amb el tema ens pot provocar una infointoxicació i agreujar el malestar i la por.

Respectar les normes de prevenció i control que emeten les autoritats sanitàries. Només les de fonts oficials i fiables.

Compartir els sentiments i les inquietuds amb les persones que ens estimen i que estimem. Ens ajudarà a esvaïr el malestar.

Desconnectar cada dia una estona realitzant activitats plaents.

Entendre que és una situació excepcional i temporal ens farà menys feixucs els inconvenients que comporta

Evitar alimentar la desinformació. No difondre rumors i informacions dubtoses.

Mantenir els hàbits saludables realitzant activitat física i mantenint una alimentació equilibrada. També és important dormir les hores necessàries i nodrir la nostra ment, consumint cultura. Com sempre, cal evitar l'alcohol i altres drogues, com poden ser els tranquil·litzants.

Ajudant-nos els uns als altres: moments com el que vivim ens mostren, una vegada més, la gran importància de l'empatia, de la coresponsabilitat i de la solidaritat. Hem de tenir cura dels altres per protegir-nos a nosaltres mateixos. I ens hem de recolzar, donar-nos suport, per afrontar i sortir d'aquesta situació de la millor manera possible.

Són algunes de les recomanacions del nostre Servei d'Emergències Psicològiques. L'equip de psicòlegs i psicòlegs també ha elaborat una guia amb pautes específiques per a sanitaris i professionals d'emergències. A més, ha transmès consells per afrontar el dol i per tractar-lo amb els infants. Tots els material es troben disponibles al web www.dipsalut.cat.

La perspectiva local i el desconfinament

Hem format part del grup de treball impulsat per la Generalitat de Catalunya per tal d'incloure la perspectiva de les administracions locals als plans sectorials de desconfinament.

Dipsalut i la Diputació de Girona han estat membres de la comissió tècnica juntament amb les altres diputacions, les entitats municipalistes i els responsables de protecció civil i salut pública.

En el marc del Pla estratègic del desconfinament per la Covid-19, aprovat pel Govern de Catalunya, els departa-

ments de la Generalitat han anat elaborant plans sectorials amb les mesures previstes per a les diferents fases i per a cadascun dels àmbits d'acció. Aquests plans han estat revisats per l'equip de representants del món local abans de presentar-los a les reunions del Comitè Tècnic del PROCICAT.

Torroella de Montgrí aprova el Pla Municipal de Salut, Benestar i Desenvolupament Sostenible

És el primer sorgit del projecte de Dipsalut i la Càtedra de Promoció de la Salut per a l'impuls d'aquests instruments a la demarcació.

El Ple de Torroella el va aprovar aquest passat juny, tancant un procés que va començar el 2017 i en el que han participat activament entitats, ciutadania, professionals externs, treballadors de l'Ajuntament i tots els grups municipals.

El Pla és una eina de planificació de les actuacions a realitzar per millorar la salut i la qualitat de vida al municipi. També coordina els diferents agents i recursos del territori que hi tenen impacte. L'enfocament és transversal, implicant-hi totes les àrees de l'Ajuntament i totes les entitats que d'una manera més o menys directa influeixen en aquest àmbit. Es busca

intervenir sobre els principals determinants de la salut, com són les condicions socioeconòmiques, culturals i mediambientals, els estils de vida personals o les xarxes de relacions socials i comunitàries.

Des de l'Ajuntament es remarca que aquest instrument resulta molt útil en contextos de crisi sanitària com l'actual. S'explica que també serveix per protegir i impulsar l'activitat vinculada a la destinació turística.

Dipsalut, en col·laboració amb la Càtedra, duu a terme un pilot d'elaboració d'aquests Plans. Es pretén generar metodologia i coneixement que, després, es pugui posar a disposició de tots els ajuntaments gironins.

Continuem treballant per desenvolupar l'Agenda 2030

Hem participat en noves sessions del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible

Aquest passat mes de maig, vam aportar els coneixements i l'experiència de Dipsalut en una reunió de treball organitzada pel Consell i centrada en els indicadors per mesurar el grau d'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

L'Organisme de Salut Pública de la Diputació de Girona va ser un dels ens pioners a baixar sobre el terreny els ODS, incorporant-los als programes i subvencions del Catàleg de Serveis i promovent plans municipals de salut vinculats a aquestes fites.

Declaració conjunta de la taula per abordar la pobresa energètica

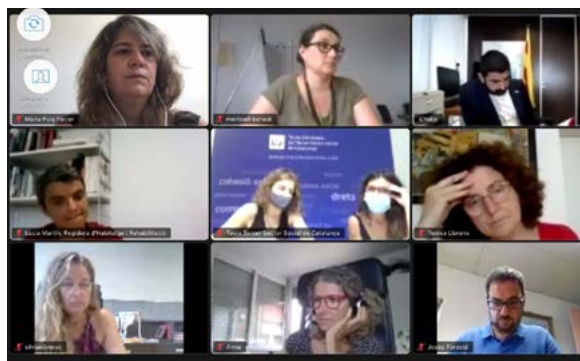
S'exigeix la signatura immediata del conveni per garantir el dret bàsic al subministrament a totes les famílies vulnerables i per evitar que es trobin en situació d'endeutament.

La presidenta de Dipsalut, Maria Puig i Ferrer, i la gerent de l'Organisme, Sílvia Oliveras i Casadellà, han participat a la reunió per avaluar la situació del conveni proposat a les empreses subministradores d'energia, per atendre les famílies en situació de pobresa energètica.

De la sessió, n'ha sorgit una declaració conjunta en la que s'apel·la a la responsabilitat social d'Endesa i de la resta de subministradores. S'afirma que la situació social, agreujada per la Covid-19, exigeix que signin immediatament el conveni.

L'estiu del 2019, Endesa va adreçar una carta als ajuntaments catalans per informar que tallarien la llum en més de 25.000 llars si les administracions públiques no pagaven el deute generat per les famílies vulnerables. Un deute que, en la declaració conjunta, s'atribueix a la manca de voluntat de les companyies de signar un conveni de corresponsabilitat per evitar situacions de

sobreendeutament, tal com estableix la Llei 24/2015. Fruit d'aquesta carta, les administracions i les entitats socials van constituir la taula per abordar la pobresa energètica, i el desembre del mateix any van plantejar un model de conveni a les elèctriques, d'acord amb la mencionada llei.

Teresa Brunsó i Puigvert, diputada delegada d'Acció Social

“Hem redoblat els esforços per respondre a l'emergència social”

La Covid-19 ens ha portat no només una crisi sanitària, sinó també greus conseqüències econòmiques i socials. Des de la unitat d'Acció Social de Dipsalut s'han augmentat notablement els esforços dirigits a pal·liar els efectes que la pandèmia està tenint sobre tantes persones, especialment sobre les més vulnerables. La diputada delegada d'aquest àmbit, ens resumeix les actuacions que s'han dut a terme els darrers mesos.

- La pandèmia ha evidenciat encara més les desigualtats socials?

Sí, sens dubte. Malauradament s'ha vist que les persones en situacions de més vulnerabilitat són les que en pateixen les conseqüències més greus. Per això hem reforçat els serveis de suport, els programes d'ajuda econòmica i la resta d'accions dirigits a garantir els drets bàsics i a reduir les iniquitats. Hem redoblat els esforços per respondre a l'emergència social. Des de Dipsalut hem reorientat els serveis des d'un inici per donar resposta a les conseqüències derivades de la pandèmia i vetllar per la salut de les persones, especialment de les més vulnerables.

- Un dels serveis que s'ha reorientat per la Covid-19 és el de teleassistència, oi?

Sí, prioritzant el seguiment dels que tenen més risc de patir complicacions si contrauen la malaltia; reforçant l'acompanyament a les persones grans que viuen soles, per evitar-ne l'aïllament i per garantir que estan cobertes, també pel que fa a necessitats bàsiques. Sempre en coordinació amb els serveis socials locals i comarcals, i amb els recursos públics per a resoldre urgències. També hem habilitat una línia gratuïta d'atenció telefònica, per a persones que no comptaven amb la teleassistència però que, ara, la poden necessitar.

- Les persones grans, a qui va dirigida principalment la teleassistència, és un dels col·lectius més castigats pels efectes d'aquesta crisi...

Ho és. N'estan patint les conseqüències mèdiques, però també d'altres igualment importants com els efectes psicològics i emocionals de la soledat no desitjada. A banda de l'acompanyament a les que viuen soles, hem estat treballant amb els serveis socials per alleugerir la situació als centres geriàtrics. I també, a altres sociosanitaris, com els que atenen persones amb discapacitat o amb problemes de salut mental. En tot moment, hem procurat fer el que estava al nostre abast, per exemple, amb les línies de suport econòmic o amb provisions extraordinàries de material de protecció.

- Una altra de les conseqüències de la pandèmia en la que heu treballat és el possible augment de la violència masclista i contra els infants

És un tema molt seriós en el que sempre estem incidint. Ara, amb el confinament, hem vist que podia augmentar i que, a més, es dificultava l'accés a l'ajuda. Per això hem col·labo-

rat amb la Generalitat, amb entitats i amb els municipis en campanyes per implicar la societat en aquesta problemàtica. Hem compartit amb les policies locals recomanacions per detectar i intervenir adequadament en aquests casos. També hem difós les noves vies d'accés als serveis d'ajuda, creades per poder evitar el control del maltractador.

- Les dones, especialment aquelles que estan en situacions més desfavorides, també estan patint més la crisi?

El factor de gènere és evident, sí, una vegada més. Per exemple, les famílies de mares soles amb fills sovint són les que tenen més dificultats econòmiques. Les dones acostumen a treballar en sectors més precaritzats com el servei domèstic i, en molts casos, són immigrades, que és una gran dificultat afegida. Per això és clau desenvolupar, tal i com estem fent, actuacions per a la igualtat de gènere. Cal dir que també estem treballant per als drets de les persones LGTBI+. En definitiva, per a la no discriminació per raó de gènere o d'orientació sexual, per a la igualtat d'oportunitats.

- Parla de les dificultats afegides per a moltes persones que han migrat. També trebal·leu en aquest àmbit?

Sí, tenim línies de suport econòmic per a l'acollida i inclús d'infants i joves que han migrat sols, així com projectes de cooperació internacional. En aquest sentit, hem de destacar la feina que realitzen tantes i tantes entitats sense ànim de lucre. Col·laborem estretament amb elles en aquest i la resta d'àmbits, amb els ajuntaments i altres administracions. Podríem dir que treballem en xarxa per poder donar solucions i arribar on calgui. Al final, es tracta de sumar esforços amb qui comparteix la mateixa visió, la de caminar cap a un món més just

- Una altra pota important d'Acció Social és la formació, que no s'atura per la Covid-19

Sens dubte. Anem ampliant l'oferta de cursos, dirigits principalment a professionals de l'àmbit. Per la pandèmia, ens hem adaptat a fer-los virtualment. És important ampliar coneixements i adquirir noves competències. La formació que oferim pot ajudar a combatre problemàtiques tan greus com els abusos sexuals a menors, els matrimonis forçats, la discriminació LGTBI+, els maltractaments a les persones grans o l'atenció a víctimes de violència masclista.